

brez šminke

O pojmu ujetosti skozi ritem jezika

Zinnie Harris: *Dlje od najdlje*. Režija **Tijana Zinajić**, Mestno gledališče ljubljansko.

Primož Jesenko

U prizeritev ne najlažje prehodnega besedila Zinnie Harris spomni na Puncu na zofi Jona Fosseja, še eno tujo noviteto v režiji **Tijane Zinajić** (SLG Celje, 2007), za katero se je prav tako zdelo, da je našla svoj užitek v razpletanju dramske forme. Tudi *Dlje od najdlje* ne teče z vrtoglavim tempom, njena »obetavnost« variira, mestoma se približa konstruktivnosti in ji prepriljivosti poide. Zgodba steče na idiličnem otoku sredi Atlantika, ki je poln jastogov, pingvinjih jajc, njiiv pod osrednjo goro, pred nas pa postavi eno od sedmih družin, ki v trajni odvisnosti od ladij z živžem in zaradi obtičalosti na otoku razvije svoje male ekscentrizme. Ko otočani pričakajo ambiciozneža, ki jih odpelje v svet dobička, se njihova potreba po preselitvi drugam ne pokaže kot nič kaj edinstvena.

Kot pokaže predstava, pa civilizirani svet ni eksplicitno neotesan, degradira pritajeno in tistega, ki na degradacijo pristane. Francis, kot ga z občutkom izpelje **Jure Henigman**, v želji po preseženju čepenja na otoku že prej odide v svet in kot labilni ego pripelje Gospoda Hansena, ta na oder tako rekoč pričofota z mokrimi nogami, čeprav ima čevlje že tam – tudi odlična obrazna mimika **Mateja Puca** pokaže, da je preživel že eno vojno

in jo zna igrati, le da ta zdaj poteka brez pušk. V tem pa ponovno ni nič enoznačno vampirskega, saj tej režiji svet ni linearen, zato ga ne poenostavlja. Hansen je stremuh rahlo potnega čela, ujet v ambicijo, ki želi preseči konkurenco in bi mu bilo formalnopravno težko kaj očitati (ne zveni to nekam znano?). S Francisom imata dil, rajski otok je potencial za zaslužek, in kljub temu, da se mladi obotavlja, etika ni vlečna sila, zmaga računica, ki bo služila prijateljevi »družbi z omejeno odgovornostjo«. Pridiganje o nuji po evakuaciji z otoka je tako trik, socialni inženiring, ki otočanom v »novem svetu« pričara le klavrn obet standardiziranih bivalnih celic. Zračno obmorsko okolje zamenja funkcionalizem, ki poti vožnje prav tako nima začrtane. Storilnostni svet zbudi v otočanih sanje o vozovnicah za pot iz s(l)užnosti tovarni nazaj v odmaknjeno bivanje z omejenimi sredstvi, ki so mu rekli dom in bili spravljeni z njegovo brezperspektivnostjo. Obdelovalna preprostost, redke poroke in pogrebi, kjer alternativ tako rekoč ni, naenkrat delujejo polno. Potreba po stiku z živim človeškim glasom določa posebej nepotvorjeno Mill **Judite Zidar**. Za **Rebecca Tjaše Železnik**, lepo bitje nepredirne mrkosti z neželenim otrokom v trebuhu, ki nima nikogar in tudi nje nihče, se ne spremeni nič, ostaja osamelo vztrajanje, tako kot bi Mill rada nazaj. **Bill Milana Štefeta**, s

paranormalnim in z govornico narave povezan »odgovornež«, na neki točki ne zmore več. Sklep jih kaže izpraznjene in izčrpane.

Jezik predstave, ki mu je nujno prisluhniti pozorno, v slogu zajetja globalne katastrofične slike asociira na Biblijo, Orwella ali T. S. Eliota. Kljub temu da besedilu določene čistosti manjka, prevod **Alenke Klabus Vesel**, sicer tudi dramaturginje predstave, položi slehernemu liku v usta drug jezikovni idiom – in učinkuje (poetizirani govor Mill je denimo sijajen preplet jezikovnih in izraznih napak; lektor je bil **Martin Vrtačnik**). Celota seva specifično poetično melanholijo, ki skrbi za izčiščeno estetsko podobo, **Branko Hojnik** subtilno kolažira po odru namige iz didaskalij, kostumi **Matica Hrovata** se ognejo preobloženosti. Vtis simbolne askeze se ponuja v fragmentih, namigih, tudi skozi akustiko **Tomaža Groma**, ki asociira na minimalizem Alva Note. Gledalca predstava pritegne, ga izgubi in tako zmeraj znova, tako kot se mestoma zdi, da želi besedilo v stranskih motivih povedati preveč, zato ga ni preprosto zgrabiti. A se Zinajićeva vrže v to epsko zgodbo še bolj hlastno. Do velikega meta predstavi nekaj zmanjka, opravi ti pa imamo z vzorcem dobro usklajene igralske ekipe.

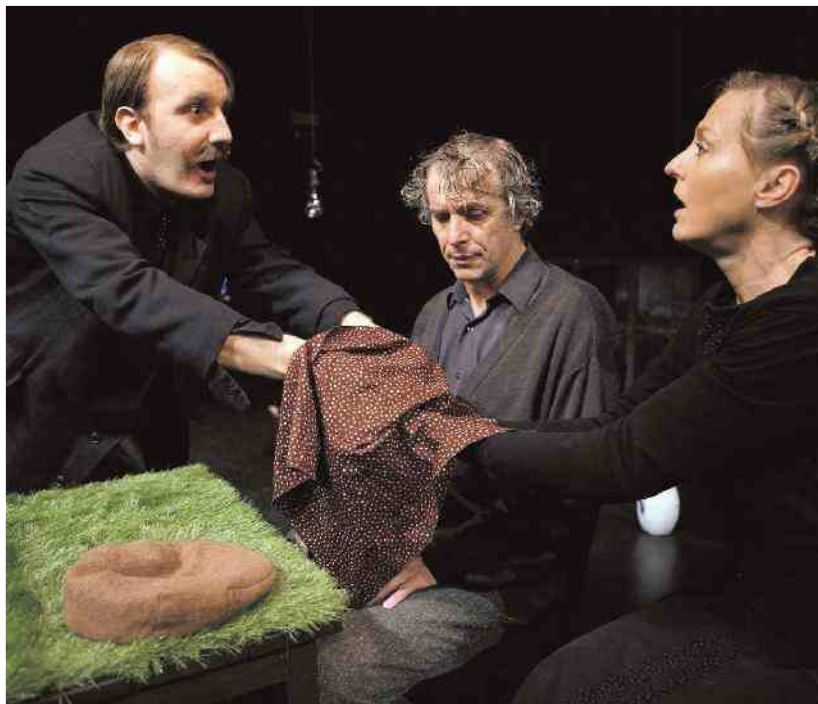
Stran / Page: 19

Doseg / Reach: 118000

Država / Country: SLOVENIA

Površina prispevka / Size: 368 cm2

2 / 2

V predstavi *Dlje od najdlje*, ki jo je na Mali sceni **MGL** režirala Tijana Zinajić, se skozi nekoliko nenavadno besedilo avtorice Zinnie Harris izkaže zlasti dobra usklajenost igralske ekipe.